

Casusverzameling & probleemstelling DABS

Dinsdag 27 mei 2025

Arthur Ockerman

1 / Inhoudstafel

1 /	Inhoudstafel	1
1.1 /	Wetswijziging en gevolgen	1
1.2 /	Tekst gewijzigde artikelen	2
2 /	Data	4
3 /	Visualiseringen.....	9

1.1 / Wetswijziging en gevolgen

Vóór de wijziging¹ van artikel 29 oud B.W. en de vervanging van artikel 78 oud B.W., hadden zowel de advocaat als notaris op basis van artikel 29 oud B.W. **ambtshalve** het recht op een uittreksel of afschrift van akten die betrekking hebben op de cliënt.

Dat recht dat werd toegekend aan de advocaat, als wettelijk vertegenwoordiger van de cliënt, werd door de wet van 13 september 2023 opgeheven. Verwijzend naar de AVG-compliance en de rechtspraak van het HvJ werd de zgn. “doorgifte aan andere personen dan deze waarop de akte betrekking heeft”, **geschrapt in artikel 29 oud B.W.**

Bij de opheffing van het recht in artikel 29 oud B.W. werd verwezen naar het door de wet van 13 september 2023 **vervangen artikel 78 oud B.W.** dat de advocaat, en de notaris, toegang verleent tot de DABS. Zo bepaalt artikel 78, §3 oud B.W. dat de gegevens in de DABS kunnen meegedeeld worden aan ‘alle overheidsdiensten, instellingen of beroepsgroepen’ in het kader van hun wettelijke opdracht. In het bijzonder voor wat de ‘beroepsgroepen’ betreft, wordt de doorgifte van gegevens gebaseerd op artikel 20 van de Wet Gegevensbescherming. Dit betekent dat de advocaat (en de notaris) slechts **mits het aantonen van hun wettelijke opdracht** of vervulling van een taak van algemeen belang kunnen beschikken over de relevante in de DABS beschikbare gegevens. De advocaten en notarissen zullen bijgevolg de gegevens uit de DABS verkrijgen op basis van artikel 20 van de Wet Gegevensbescherming en staan dus niet langer als dusdanig vermeld als personen, overheden of instelling die de gegevens van de DABS ambtshalve kunnen raadplegen.

¹ Cf. artikelen 8 en 32 van de wet van 13 september 2023 houdende diverse bepalingen inzake modernisering van de burgerlijke stand (BS 2 oktober 2023). De wijziging van artikel 29 oud B.W. trad in werking op 1 januari 2025 overeenkomstig artikel 83 van de wet van 13 september 2023. De vervanging van artikel 78 oud B.W. trad in werking op 1 januari 2024 overeenkomstig dezelfde bepaling van de wet van 13 september 2023.

Om de doorgifte te verkrijgen, moet er een **protocol** worden afgesloten, voor zover de vigerende regelgeving van toepassing op de ontvanger onvoldoende duidelijk zou zijn en niet de in artikel 78, §3 oud B.W. voorziene transparantie kan bieden aan betrokkenen. Met andere woorden: ofwel bevat de wet of regelgeving gelijkaardige informatie als deze vermeld onder artikel 20 van de Wet Gegevensbescherming (i.e. op eenzelfde wijze gedocumenteerd in een wet of regelgevende norm), ofwel dient er een protocol te worden afgesloten.

De DPO van de FOD Justitie vindt het zelfs noodzakelijk dat dit protocol wordt afgesloten tussen de DABS en individuele advocaten. Het DPA stelt om die reden voor om te werken met een raamprotocol, waarbij advocaten afzonderlijk het protocol van het DABS aanvaarden bij het eerste “gebruik”.

Het secretariaat van de DABS lijkt van mening te zijn dat een protocol niet nodig is. De DABS baseert zich hierbij op de vaststelling dat overeenkomstig artikel 29 oud B.W. de advocaat met toestemming van de cliënt akten burgerlijke stand kan bekomen. In andere gevallen, met name wanneer er geen toestemming is van de cliënt of deze niet kan worden gegeven, kan de advocaat aan de griffie of rechtbank vragen om de akte op te vragen, die, volgens de DABS, toegang heeft tot deze databank, minstens in familiezaken.

De OVb heeft aan het secretariaat van het DABS gemeld dat de weigering akten te verlenen aan advocaten in de praktijk voor problemen zorgt, vooral in zaken waarbij een akte van een niet-client noodzakelijk is om een zaak in te leiden of nog, in gevallen waar de cliënt zelf geen machtiging kan verlenen. Sommige rechtbanken oordelen namelijk dat de vordering onontvankelijk is bij gebrek aan de nodige akte. De advocaat en rechtzoekende eindigen in een patstelling. Zij kunnen de akte zelf niet opvragen, en hun vordering wordt geweigerd bij gebrek aan de akte.

Intussen verzamelde de OVb op haar nieuwe e-mailadres DABS@ordevanvlaamsebalies.be casussen waarbij advocaten akten burgerlijke stand worden geweigerd. Zo wordt de omvang van het probleem in kaart gebracht. Parallel loopt overleg met het notariaat en de bevoegde DPO van de overheid om het probleem op te lossen.

U leest de uitkomst van de casusverzameling en de bevindingen daarover onder titels 2 en 3.

1.2 / Tekst gewijzigde artikelen

Artikel 29 oud B.W. luidt thans als volgt:

§ 1

Eenieder heeft recht op een uittreksel van:

- 1° akten van overlijden;
- 2° akten van huwelijk van meer dan vijfenzeventig jaar oud;
- 3° anderen akten van meer dan honderd jaar oud.

§ 1/1

Eenieder heeft recht op een afschrift van:

- 1° akten van overlijden opgemaakt na 31 maart 2019;
- 2° akten van overlijden opgemaakt voor 31 maart 2019 van meer dan vijfenzeventig jaar oud;
- 3° akten van huwelijk van meer dan vijfenzeventig jaar oud;
- 4° anderen akten van meer dan honderd jaar oud.

§ 1/2

Enkel de volgende personen hebben recht op een uittreksel of afschrift van andere akten dan deze bedoeld in de paragrafen 1 en 1/1:

1° elke persoon van wie de akte de staat van de persoon vaststelt of wijzigt;

2° de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon bedoeld in de bepaling onder 1°;

3° de echtgenoot of echtgenote, de wettelijk samenwonende, de bloedverwanten in de opgaande of nederdalende lijn in de eerste graad en de erfgenamen van de persoon bedoeld in de bepaling onder 1°, mits bewijs van een gerechtvaardigd belang;

4° de erfgenamen van de persoon bedoeld in de bepaling onder 1° voor akten die gewijzigd werden met toepassing van titel IV/1 of met toepassing van artikel 1385quaterdecies, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek, mits bewijs van een gerechtvaardigd belang.

De Koning bepaalt, na advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit, een limitatieve lijst van gerechtvaardigde belangen alsook de wijze waarop deze gerechtvaardigde belangen kunnen worden bewezen voor de toepassing van het eerste lid.

§ 2

Uittreksels en afschriften worden afgeleverd door de ambtenaar van de burgerlijke stand die erom wordt verzocht dan wel elektronisch via de DABS.

De uittreksels en afschriften worden bij aflevering voorzien van een elektronisch zegel, zoals voorzien in artikel 3.27 van de verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG.

De Koning stelt vast door wie en op welke wijze de afschriften en uittreksels voor akten 2[bedoeld in § 1, eerste lid, van respectievelijk meer dan vijftig, vijfenzeventig en honderd jaar oud]2 worden afgeleverd.

§ 3

De uittreksels en afschriften bestemd om in het buitenland te worden gebruikt, worden, voor zover vereist, gelegaliseerd door de minister van Buitenlandse Zaken of door de door hem gemachtigde ambtenaar.

§ 4

De uittreksels en afschriften vermelden de gegevens zoals voorzien in de modellen die hiertoe door de Koning worden bepaald.

§ 5

De uittreksels en afschriften vermelden de datum van afgifte en worden geauthentificeerd door het elektronisch zegel van de DABS.

Artikel 78 oud B.W. luidt thans als volgt:

§ 1

De DABS is geen openbaar register.

§ 2

De gegevens van de DABS kunnen elektronisch meegedeeld worden aan de volgende personen, overheden of instellingen, in het kader van de uitoefening van hun wettelijke opdrachten:

1° de ambtenaren van de burgerlijke stand en de door hen gemachtigde beambten;

2° de Belgische consulaire ambtenaren, de door hen gemachtigde agenten alsook de ambtenaren van de bevoegde diensten zoals aangewezen door de Koning, voor de consulaire werkzaamheden, in het bijzonder deze inzake de burgerlijke stand;

3° de parketten;

4° de magistraten bij de rechtscolleges en hun griffies;

5° de ambtenaren van de diensten aangewezen door de Koning, die bevoegd zijn voor het personenrecht en voor de burgerlijke stand.

§ 3

De relevante in de DABS beschikbare elektronische gegevens kunnen meegedeeld worden aan alle overheidsdiensten, instellingen **of beroepsgroepen, in het kader van hun wettelijke opdracht of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag die aan hen is opgedragen en dit, voor zover mogelijk, volgens de principes van de dienstenintegratie.** Hiertoe wordt een **protocol** afgesloten overeenkomstig artikel 20 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, **tenzij de modaliteiten van de mededeling ervan op eenzelfde wijze gedocumenteerd zijn in een wet of regelgevende norm.**

2 / Data

1. Akte BS.msg

Document: attest van woonst

Betrekking op: **beschermd persoon**

Procedure: opstart dossier en openen rekeningen

Opgegeven reden: niet aangesteld als bewindvoerder over persoon doch enkel over goederen

2. Weigering afleveren van akten burgerlijke stand .msg

Documenten: huwelijksakte van cliënt en geboorteakte minderjarig kind

Betrekking op: **cliënt en zijn minderjarig kind**

Procedure: echtscheiding voor de rechtbank

Opgegeven reden: de toepasselijke privacywetgeving

3. Weigering attest woonst TP.msg

Document: attest van woonst

Betrekking op: **tegenpartij**

Procedure: onbekend

Opgegeven reden: geen

4. Afsluiting
bewindvoering ingev

Document: attest van overlijden

Betrekking op: **beschermd persoon**

Procedure: afsluiting van het bewind ingevolge overlijden beschermde persoon

Opgegeven reden: onbekend

5. FW_ Aanvraag voor
een akte van geboorte

Document: geboorteakte

Betrekking op: **minderjarig kind van cliënt**

Procedure: maatregelen voor de dochter

Opgegeven reden: ontbreken van een protocol

6. FW_ Aanvraag voor
een akte van geboorte

Documenten: geboorteakten

Betrekking op: **minderjarige kinderen**

Procedure: familieprocedure

Opgegeven reden: ontbreken van een protocol

7. FW_ Aanvraag 'Akte
van huwelijk' geweige

Document: uittreksel huwelijksakte

Betrekking op: onbekend

Procedure: onbekend

Opgegeven reden: Griffie kan deze raadplegen of via onderhandse volmacht van cliënt, rechtstreekse raadpleging DABS – protocolakkoord noodzakelijk

8. FW_ Bericht van de
Stafhouder_ Akten Bu

Documenten: afschrift huwelijksakte en afschrift geboorteakte

Betrekking op: **cliënten**

Procedure: echtscheiding onderlinge toestemming met regelingsakte

Opgegeven reden: bewijsstuk nodig én gerechtvaardigd belang

9.

FW_ gebrek aan toegang tot akten burgerlijke stand en attesten samenstelling gezin (in pro deo bijstand).msg

Document: attest samenstelling gezin

Betrekking op: **cliënt**

Procedures: afstammingsprocedures, gerechtelijke erkenningen buitenlandse huwelijksakten en geboorteakten

Opgegeven reden: ontbreken protocol

10. FW_ Opvragen van
akten.msg

Document: **geboorteakte**

Betrekking op: minderjarig kind dat cliënt wil erkennen

Procedure: erkenning vaderschap

Opgegeven reden: onbekend

11. Problematiek
opvragen uittreksels t

Document: attest van hoofdverblijfplaats

Betrekking op: **tegenpartij**

Procedure: huurgeschil

Opgegeven reden: gebrek aan rechtsgrond en kopie van huurovereenkomst

VANUYTRECHT
12. Hannelore _ COOPMA

Document: uittreksel geboorteakte

Betrekking op: **minderjarig kind van cliënt**

Procedure: maatregelen m.b.t. minderjarig kind

Opgegeven reden: toepasselijke privacywetgeving

Ingeperkte toegang
13. DABS_ meld knelpunt

Documenten: onbekend

Betrekking op: **beschermde personen**

Procedures: onbekend

Opgegeven reden: onbekend

opvragen attesten
14. van woonst+samenst

Documenten: attesten van woonst en samenstelling gezin

Betrekking op: **tegenpartij**

Procedure: neerlegging verzoekschrift

Opgegeven reden: onbekend

weigering aflevering
15. akte van geboorte.ms

Document: geboorteakten

Betrekking op: **(vermoedelijk) kinderen van cliënt**

Procedure: echtscheidingsprocedure

Opgegeven reden: toepasselijke privacywetgeving

16. melden problemen
toegang DABS.msg

Document: geboorteakte

Betrekking op: **minderjarig kind dat cliënt wil erkennen**

Procedure: aanstelling voogd ad hoc en dagvaarding

Opgegeven reden: volmacht noodzakelijk

17. MELDING knelpunt
beperkte toegang DAI

Document: geboortakte

Betrekking op: **minderjarig kind dat cliënt wil erkennen**

Procedure: aanstelling voogd ad hoc en procedure vaststelling vaderschap

Opgegeven reden: onbekend

18. Problematische
toegang DABS.msg

Document: huwelijksakte

Betrekking op: **cliënt**

Procedure: echtscheiding onherstelbare ontwrichting

Opgegeven reden: geen gerechtvaardigd belang

Opmerking: advocaat had zelfs volmacht van cliënt. Lastgeving werd door de gemeente genegeerd.

19. Problematische
toegang DABS.msg

Document: attest van gezinssamenstelling

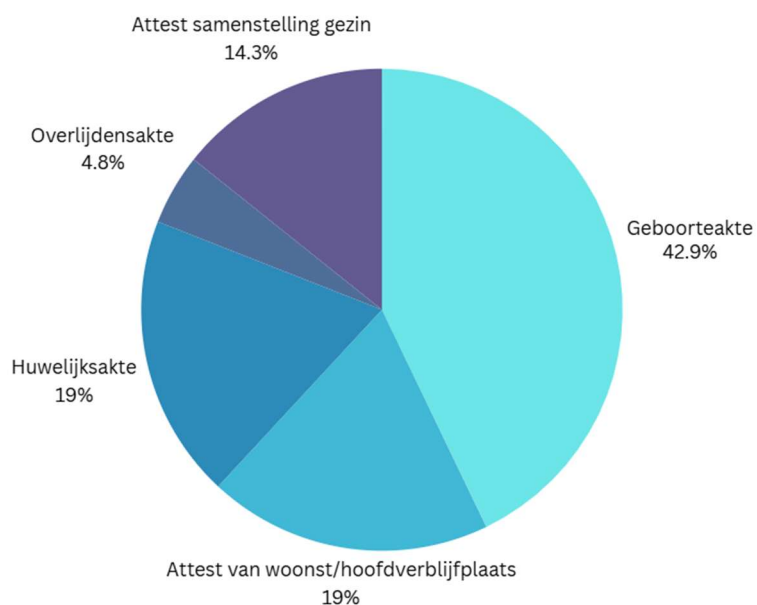
Betrekking op: **tegenpartij**

Procedure: collectieve schuldenregelingen (verzoek tot herroeping van de beschikking van toelaatbaarheid)

Opgegeven reden: toepasselijke privacywetgeving

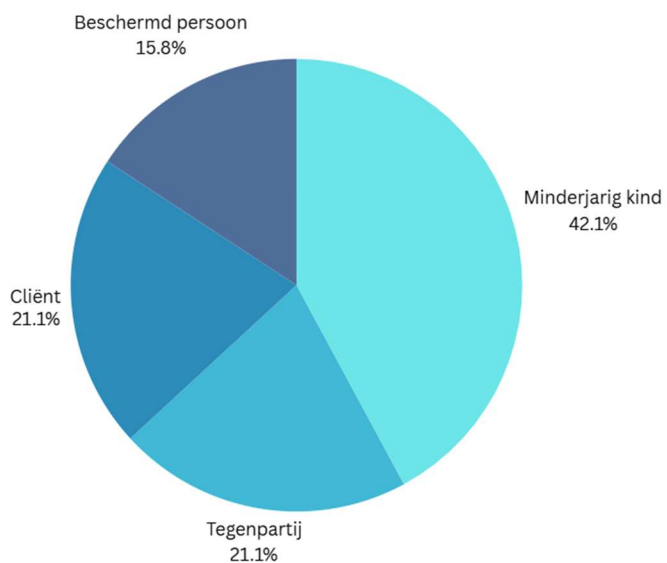
3 / Visualiseringen

Document

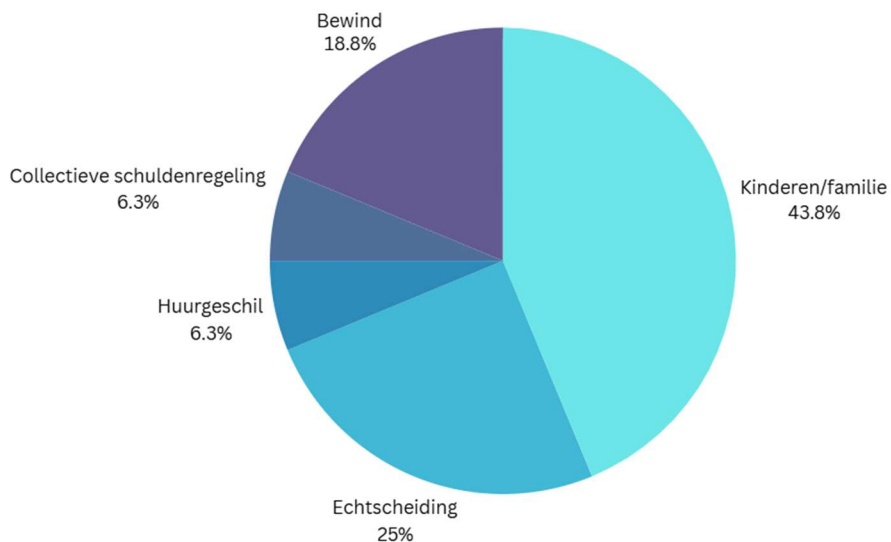
De akte die het meest werd opgevraagd en geweigerd is de geboorteakte, gevolgd door attesten van woonst of hoofdverblijfplaats en huwelijksakten.

Betrekking op

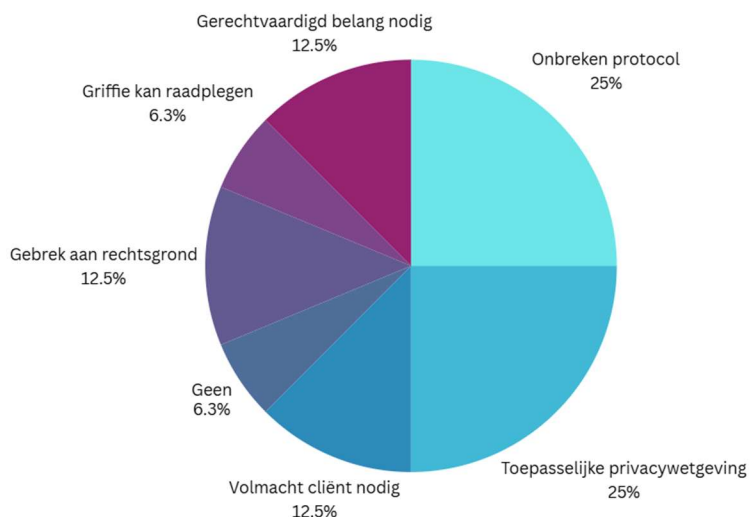
De opgevraagde akten hadden het meest betrekking op minderjarige kinderen.

Procedure

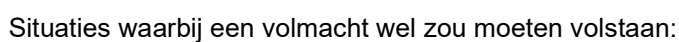
De meeste procedures waarvoor akten werden opgevraagd hadden betrekking op familierecht (kinderen/familie maar ook echtscheidingen) en bewindvoering.

Opgegeven reden

De opgegeven redenen voor het weigeren van het verlenen van akten zijn vaak onduidelijk. Meestal wordt verwezen naar het ontbreken van een protocol of de “toepasselijke privacywetgeving” zonder verdere toelichting. In sommige gevallen wordt aangegeven dat een volmacht van een cliënt en/of een gerechtvaardigd belang nodig is om de akte op te vragen. Er zijn echter veel situaties waarin de volmacht van een cliënt niet volstaat of niet relevant is (zie hieronder). Opvallend is dat de administratie soms expliciet aangeeft dat een volmacht van de cliënt niet voldoende is. Er wordt ook aangegeven dat advocaten de griffie kunnen raadplegen om de attesten op te vragen, maar het Gerechtelijk Wetboek voorziet deze optie niet in alle procedures. (Zie hierover titel 3 – communicatie met beheerscomité DABS)

Kan de situatie verholpen worden via een volmacht verkregen van de cliënt?

- Attest van woonst aanvragen voor een beschermd persoon;
- Huwelijksakte opvragen van cliënt;
- Geboorteakte opvragen van minderjarige (juridische) kinderen van cliënt.

Situaties waarbij geen gebruik kan gemaakt worden van een volmacht:

- Woonattest of attest hoofdverblijfplaats van tegenpartij opvragen;
- Attest van overlijden van beschermde persoon opvragen;
- Geboorteakte opvragen van minderjarig (feitelijk) kind dat cliënt wil erkennen;
- Attest samenstelling gezin van tegenpartij opvragen.

Merk bovendien op dat in sommige gevallen de administratie expliciet aangeeft dat een volmacht van de cliënt niet voldoende is.

[illegible]